

21. mai 2024

**Internetis leviva lapsporno suhtes kohaldatavat halduslikku lähenemisviisi käsitlevad määrused
(halduslik lähenemisviis internetis leviva lasteporno seadusele)**

MUUDETUD EELNÕU

Mina, Willem-Alexander, Madalmaade kuningas Jumala armust, Oranje-Nassau prints jne,

Tervitus kõigile, kes juuresolevat näevad või kuulevad! Olgu teada järgmine:
arvestades, et oleme pidanud soovitavaks võtta vastu õigusaktid, et võidelda lapsporno salvestamise ja edastamise vastu internetis;
seetõttu, olles ära kuulanud riiginõukogu nõuandva osakonna ja konsulteerides parlamendiga, oleme heaks kiitnud ja määranud järgmise.

(...)

Artikkel 14 Karistusseadustiku muutmine

Karistusseadustikku muudetakse järgmiselt.

(...)

4. Artikli 253 järele lisatakse artikkel järgmises sõnastuses.

Artikkel 253a

Isikut, kes turustab, pakub, esitleb, toodab, impordib, ekspordib, omandab või valdab alla 16-aastase lapse või alla 16-aastase lapse kehaosaga eset, mis on mõeldud seksuaaltegevuseks, karistatakse kuni nelja-aastase vangistuse või viienda kategooria trahviga.

5. Artikli 254 lõike 1 punktis c asendatakse arv „253“ arvuga „253a“. (...)

SELGITAVAD MÄRKUSED

Kooskõlas eelnõu peamise eesmärgiga kaitsta lapsi teeb petitsiooni esitaja ettepaneku keelata laste seksifotod. Laste seksifotode ilmumine Madalmaade turule on aastaid olnud murettekitav areng ning nende omamine ja levik normaliseerib laste seksuaalse kuritarvitamise subkultuuri. Uurimis- ja andmekeskuse (WODC) QuickScan laste seksinukkude keelustamise kohta näitas, et ei ole välistatud, et teatav kasutajarühm võib suurendada laste väärkohtlemise ohtu. Inglismaal leidis toll lastepornot kujutavat materjali 75 %-l lapsseksinukkudega seotud otsingutest.

Seetõttu usub petitsiooni esitaja, et lapsseksinukkude jätkuv lubamine on vastuolus ametiasutuste kohustusega lapsi kaitsta. See suur tähtsus vähendab teatavat empiirilist ebakindlust seoses lapsseksinukkude ja laste väärkohtlemise vahelise suhtega. Vanusepiiriks on valitud 16 aastat, mitte 18 aastat, sest lapsseksinukk peab olema piisavalt eristatav täiskasvanu välimusega seksinukust. Seda tehakse vastavalt karistusseadustiku artiklis 240c sätestatud vanusepiirile. Nelja-aastane maksimumkaristus vastab ka karistusseadustiku artiklis 240c sätestatud karistuse piirmäärale, mille kohaselt on laste seksuaalset väärkohtlemist käsitlevad ettevalmistavad toimingud eraldi kriminaliseeritud. Maksimaalne karistus on väiksem kui võrreldav lapsporno valdamine, levitamine ja tootmine (karistusseadustiku praegune artikkel 240b, uus karistusseadustiku artikkel 252 alates 1. juulist 2024), milles on sätestatud maksimaalselt kuueaastane karistus.

Algselt oli lapsseksinukkude keelustamine osa seksuaalkuritegude seadusest. 2023. aasta juunis aga otsustati menetluslikel põhjustel jätta keeld eelnõust välja ja kuulutati välja eraldi seaduseelnõu. Pärast seda ei ole midagi teada saadud, samas kui lapsseksinukke saab Madalmaadesse seaduslikult importida ja need on kättesaadavad.

Riiginõukogu esitatud teabes soovitati teatada laste seksifotode keelust, kuna keeld on teenuste vaba liikumise võimalik piirang. Petitsiooni esitaja toetab põhimõtteliselt teenuste direktiivi sellist tõlgendust. Lisaks Austraaliale, Kanadale, Ühendkuningriigile ja Ameerika Ühendriikidele on mitmed Euroopa liikmesriigid nüüdseks kehtestanud lapsseksinukkude kasutamise keelu. Mitmed riigid, sealhulgas Taani, ei ole keelust teatanud. Selle tulemusena ei algatanud Euroopa Komisjon ühtegi rikkumismenetlust. Saksamaa on teatanud lapsseksinukkude keelustamisest. Muu hulgas Tšehhis ja Portugalis tõlgendatakse lapsporno valdamist ja levitamist käsitlevaid sätteid nii, et need hõlmavad ka lapsseksinukkusid. Euroopa Komisjon ei ole neid lapsseksinukkude keelustamise vorme meile teadaolevalt kahtluse alla seadnud. Petitsiooni esitaja peab oluliseks, et Madalmaades kehtiv laste seksifotode keeld oleks ka õiguslikult jätkusuutlik ega tekita Euroopa Komisjonilt (menetluslikke) vastuväiteid. Kui keelust teatatakse, kohaldatakse alates teatamise hetkest kolmekuulist ooteaega.

Käesolev eelnõu võimaldab eelnõu osadel jõustuda eri aegadel. Petitsiooni esitaja võib ette kujutada, et kui see muudatus vastu võetakse, teatab valitsus, et keeld jõustub alles pärast teatamismenetluse edukat lõpuleviimist. Kui tõendatakse, et Euroopa Komisjon nõuab muudatuste tegemist, võib valitsus otsustada keeldu mitte jõustada enne, kui mõlemad kojad on parandustega seaduseelnõu läbi vaadanud.

Välja antud:

Justiits- ja julgeolekuminister,